

Kurucu Editörler / Founding Editors

Dr. Füsün Sayek

Prof. Dr. Şükrü Hatun

Editör/ Editor

Prof. Dr. Orhan Odabaşı

Yardımcı Editör / Assistant Editor

Dr. Aylin Sena Beliner

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Alican Bahadır

Dr. Alper Büyükakkuş

Dr. Emrah Kırımlı

Dr. Onur Naci Karahancı

Dr. Rana Savlu

Dr. Alpaslan Türkkan

Dr. Burcu Tokuç

Dr. Münevver Kaynak Türkmen

Dr. Pınar Okyay

Hakem Kurulu / Advisory Board**Acil Tıp / Emergency Medicine**

Doç. Dr. Bülent Erbil

Deri Hastalıkları / Dermatology

Prof. Dr. Ertan Yılmaz

Kulak Burun Boğaz Hastalıkları /**Otorhinolaryngology**

Prof. Dr. Orhan Yılmaz

Adli Tıp / Forensic Medicine

Prof. Dr. Ümit Biçer

Dr. Durmuş Evcüman

Prof. Dr. Hamit Hancı

Prof. Dr. Aysun Balseven Odabaşı

Tıp Tarihi ve Etik / Medical History and Ethics

Prof. Dr. Berna Arda

Prof. Dr. Nüket Örnek Büken

İç Hastalıkları / Internal Medicine

Prof. Dr. Erdal Akalın

Prof. Dr. Murat Akova

Prof. Dr. Önder Ergönül

Prof. Dr. Çetin Turgan

Prof. Dr. Serhat Ünal

Aile Hekimliği / Family Medicine

Doç. Dr. Mehmet Özen

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon / Physical Medicine and Rehabilitation

Doç. Dr. Deniz Erdoğan

Prof. Dr. Yeşim Gökçe Kutsal

Kadın Hastalıkları ve Doğum / Gynaecology and Obstetrics

Prof. Dr. Polat Dursun

Prof. Dr. Haldun Güner

Uzm. Dr. Görker Sel

Beslenme ve Diyetetik / Nutrition and Dietetics

Prof. Dr. Gülden Pekcan

Doç. Dr. Hülya Yardımcı

Genel Cerrahi / Surgery

Prof. Dr. Osman Abbasoğlu

Prof. Dr. Semih Baskan

Uzm. Dr. Naki Bulut

Prof. Dr. İskender Sayek

Prof. Dr. Cem Terzi

Nöroloji / Neurology

Prof. Dr. Özden Şener

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları/ Paediatrics

Prof. Dr. Ufuk Beyazova

Uzm. Dr. Ali Süha Çalkoğlu

Prof. Dr. Zelal Ekinci

Prof. Dr. Şükrü Hatun

Prof. Dr. Nural Kiper

Prof. Dr. Serdar Kula

Prof. Dr. Figen Şahin

Uzm. Dr. Emrah Şeyhoğlu

Prof. Dr. S. Songül Yalçın

Doç. Dr. Yılmaz Yıldız

Uzm. Dr. Adnan Yüce

Genel Pratisyenlik / General Practice

Dr. Binnaz Başaran

Dr. Remzi Karşı

Dr. Alfert Sağdıç

Dr. Mustafa Sülkü

Dr. Hakan Şen

Dr. Fatih Şua Tapar

Ortopedi ve Travmatoloji/ Orthopaedics

Prof. Dr. Sinan Adıyaman

Prof. Dr. Muharrem Yazıcı

Psikiyatri / Psychiatry

Prof. Dr. Berna Uluğ

Prof. Dr. Aylin Uluşahin

Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları/ Paediatric Psychiatry

Prof. Dr. Bahar Gökler

Doç. Dr. Dilşat Foto Özdemir

Halk Sağlığı / Public Health Medicine

Prof. Dr. Gazanfer Aksakoğlu

Prof. Dr. Dilek Aslan

Doç. Dr. Özen Aşut

Prof. Dr. Deniz Çalışkan

Prof. Dr. Muzaffer Eskiocak

Prof. Dr. Sibel Sakarya

Prof. Dr. Şevkat Bahar Özvarış

Prof. Dr. Özlem Sankaya

Tıbbi Farmakoloji / Medical Pharmacology

Prof. Dr. Alper İskit

Tıp Bilişimi / Medical Informatic

Doç. Dr. Arif Onan

Tıp Eğitimi / Medical Education

Prof. Dr. Melih Elçin

Tıp Hukuku / Medical Law

Av. Mustafa Güler

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Owner and Responsible Editor

Prof. Dr. Rasime Şebnem Korur

Hazırlık ve Tasarım / Preparation and Design

Mert S. Kaplan

Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi Türk Tabipleri Birliği tarafından birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hekimlerin sürekli eğitimi için iki ayda bir yayımlanmaktadır.

Journal of Continuing Medical Education is published bimonthly by the Turkish Medical Association for the continuing education of the physicians working at the primary health care services.

Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, TÜBİTAK Türk Tıp Dizini ve Türkiye Atf Dizini içinde yer almaktadır.

Journal of Continuing Medical Education is indexed by TUBITAK Turkish Medical Database and Citation Index of Turkey. Ivasdam nonera nostium te publina, nonemeist in taribus, omneris, etistrunte omnenius

Yayın İdare Merkezi ve İletişim Adresi

Türk Tabipleri Birliği Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok.

No: 2 Kat: 4, 06570 Maltepe/Ankara

Tel: 0 (312) 231 31 79 (pbx)

Faks: 0 (312) 231 19 52 - 53

Web: <http://www.ttb.org.tr/STED/>E-posta: sted@ttb.org.tr

Merhaba,

Melike Kübra Darici Koçan ve Eda Cangöl, "Menopoz Dönemindeki Kadınların Yaşadıkları Semptomlar ve Baş Etme Yöntemleri" isimli çalışmalarında kadınların tamamının doğal yolla menopoza girdiği ve sadece %39,3'ünün menopozal döneme ilişkin bir eğitim aldığı saptanırken; kadınların %55,9'unun menopozu doğurganlığın sona ermesi olarak tanımladığı belirlenmiştir. Çalışmada menopoz dönemine yönelik kadınların bilgi eksiklikleri tespit edilerek bu dönemde yaşanabilecek semptomlar ve baş etme yöntemleri ile ilgili eğitim programları planlanması, kırsal kesimde yaşayan ve hizmete ulaşamayan kadınların bulunduğu bölgede eğitim programları planlanması önerilmektedir.

Mustafa Sevim ve arkadaşlarının "Sağlıkta Şiddetin ve COVID-19 Pandemisinin Tıp Fakültesi Öğrencilerinin ve Hekimlerin Kariyer Planlamalarına Etkileri" isimli çalışmalarında pandemi sırasında sağlıkta şiddetin birinci ve altıncı sınıftaki tıp öğrencilerinin, hekimlerin motivasyon ve kariyer planlarına yönelik etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada COVID-19 pandemisi ve pandemi sırasında artış gösteren şiddet olayları hekimlerin ve öğrencilerin kariyer planlarını, mesleklerine yönelik motivasyonlarını olumsuz yönde etkilediği saptanmıştır.

Hazal Yakut Özdemir ve Cemile Bozdemir Özel, "Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ve Egzersiz Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli çalışmalarında öğrencilerin sağlık okuryazarlığı konusunda farkındalıklarının artırılmasına yönelik müfredat programlarında düzenlemelerin yapılmasını ve bilimsel aktiviteler ile desteklenmesi önerilmekte. Öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışları ve egzersiz algıları orta düzey ve üstünde olmasına rağmen büyük bir çoğunluğu fiziksel aktivite/egzersiz alışkanlığına sahip olmadığı vurgulanmaktadır. Yazarlar üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite ve egzersize katılımın özendirilerek günlük hayatta davranışa dönüştürme çabalarının desteklenmesini önermektedirler.

Güler Nasuhbeyoğlu ve arkadaşları, "Periton Diyalizi Hastalarında Uygulanan Özyönetim Programının Hastaların Bazı Laboratuvar Bulguları, Sodyum ve Fosfor Tüketimi Davranışlarına Etkisi" isimli çalışmalarında öz yönetim programının hastalarda bazı laboratuvar değerleri ve sodyum ve fosfor alımına yönelik olumlu değişimler yaratmadığını ortaya koymaktalar. Yazarlar hastalarla daha uzun süre zaman geçirmeleri nedeniyle davranış değişikliği kazandırma düzeyini

artırmada hemşirelere önemli sorumluluklar düştüğünü belirtmektedirler.

Şirin Çelikkanat ve arkadaşları, "Hemşirelik Öğrencilerinde Klasik ve Senaryo Temelli Etik Eğitiminin Etkinlik Düzeyinin ve Etik Duyarlılığın İncelenmesi" isimli çalışmalarında hemşirelik öğrencilerinin etik duyarlılığı, klasik + senaryo temelli eğitim sonrasında daha yüksek çıkmıştır. Dersin işlenişinde kullanılan her iki yöntem başarılı bulunmuştur.

Salih Maçın, ve arkadaşları, "Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Yönlendiricilerinin ve Öğrencilerinin Probleme Dayalı Öğrenme Uygulamasına İlişkin Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi" isimli çalışmalarında eğitim yönlendiricileri ve öğrencilerden probleme dayalı öğrenimle ilişkili olumlu yönde geri bildirimler alınmıştır. Bu geri bildirimler göz önünde bulundurularak öğrenim hedefleri ile uyumlu senaryolarla Probleme Dayalı Öğrenim oturumlarının geliştirilmesi planlanmaktadır.

Nazlı Baltacı ve arkadaşları, "Gebe Kadınların COVID-19'a İlişkin Korkularının Doğum Öncesi Bağlanmaları ile İlişkisi" isimli çalışmalarında gebelerin COVID-19'a ilişkin korkuları arttıkça doğum öncesi bağlanmaya harcadığı zamanın arttığı ortaya çıkmıştır.

Nursena Ersoy ve Hülya Yardımcı, "Tamamlayıcı Beslenmede Potansiyel Alerjik Besinlere Başlama Zamanı ve Besin Alerjileri" isimli çalışmalarında infantın anne sütü dışındaki besinleri tüketmeye başladığı tamamlayıcı beslenme döneminde potansiyel alerjik besinlerin erken tüketimi oral toleransı indükleyerek besin alerjisi riskini azaltabileceği vurgulanmaktadır. Buğdayda bulunan gluten proteinine erken ya da geç başlanması ise çocukluk çağındaki çölyak prevalansını etkilememektedir. Bu konuda tamamlayıcı beslenmede daha geç tüketilmesi önerilen besinin neden olabileceği olumsuz sonuçlar dikkate alınarak öneri verilmesi vurgulanmaktadır.

Yusuf Samir Hasanlı ve arkadaşları, "Bir Gemi Söküm İşçisi Örneği ile İş Hijyeninin Önemi ve Nedensellik İlişkisi Kurmanın Zorlukları" isimli çalışmalarında genç bir hastanın söküm tesisinde işe başlamasının dördüncü ayında böbrek yetmezliği saptandığı ve renal nakil yapıldığı belirtilmektedir. Böbrek yetmezliğinin yaptığı işten kaynaklanıp kaynaklanmadığının araştırılması için başvuran genç bir hastanın bu olgu sunumunda yazarlar meslek hastalıklarının tanı sürecinde nedensellik ilişkisi kurmanın zorluklarını ve endüstriyel hijyenin önemini vurgulamaktadırlar.

Bilimsel ve dostça kalın.

Araştırma / Research

- Menopoz Dönemindeki Kadınların Yaşadıkları Semptomlar ve Baş Etme Yöntemleri 156
Symptoms Experienced by Women During Menopause and Coping Methods
Melike Kübra Darici Koçan, Eda Cangöl
- Sağlıkta Şiddetin ve COVID-19 Pandemisinin Tıp Fakültesi Öğrencilerinin ve Hekimlerin Kariyer Planlamalarına Etkileri 169
The Effect of Violence and COVID-19 Pandemic on the Career Planning of Medical Students and Physicians
Mustafa Sevim, Nursena Yabalar, Selin Ece Tahan, E. Özge Kanyılmaz, Mehmet Emre Kekeç, Murat Demirci, Özlem Coşkun, Berrak Ç. Yeğen
- Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ve Egzersiz Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 177
Investigation of the Relationship Between Health Literacy, Healthy Lifestyle Behaviors and Exercise Perceptions in Health Services Vocational School Students
Hazal Yakut Özdemir, Cemile Bozdemir Özel
- Periton Diyalizi Hastalarında Uygulanan Özyönetim Programının Hastaların Bazı Laboratuvar Bulguları, Sodyum ve Fosfor Tüketimi Davranışlarına Etkisi 189
The Effect of Self-Management Program in Peritoneal Dialysis Patients on Some Laboratory Findings, Sodium and Phosphorus Consumption Behaviors of the Patients
Güler Nasuhbeyoğlu, Ezgi Karadağ, Taner Çamsarı
- Hemşirelik Öğrencilerinde Klasik ve Senaryo Temelli Etik Eğitiminin Etkinlik Düzeyinin ve Etik Duyarlılığın İncelenmesi 198
Investigation of the Effectiveness Level of Classical and Scenario-Based Ethics Education and Ethical Sensitivity in Nursing Students
Şirin Çelikkanat, Kamile Akça, Zeynep Güngörmüş
- Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Yönlendiricilerinin ve Öğrencilerinin Probleme Dayalı Öğrenme Uygulamasına İlişkin Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi 208
Evaluation of Selçuk University Faculty of Medicine Educational Instructors and Students' Feedback on Problem-Based Learning Practice
Salih Maçın, Rugıyya Samadzade, Senanur Aydoğan
- Gebe Kadınların COVID-19'a İlişkin Korkularının Doğum Öncesi Bağlanmaları ile İlişkisi 220
The Relationship of Pregnant Women's Fear of COVID-19 with Antenatal Attachment
Nazlı Baltacı, Emine Koç, Emel Odabaşoğlu

Derleme / Review Article

- Tamamlayıcı Beslenmede Potansiyel Alerjik Besinlere Başlama Zamanı ve Besin Alerjileri 230
Time to Start Potentially Allergic Foods in Complementary Feeding and Food Allergies
Nursena Ersoy, Hülya Yardımcı
- Bir Gemi Söküm İşçisi Örneği ile İş Hijyeninin Önemi ve Nedensellik İlişkisi Kurmanın Zorlukları 238
The Importance of Occupational Hygiene and the Difficulties of Establishing a Causal Relationship in the Example of a Shipbreaking Worker
Yusuf Samir Hasanlı, Şirin Ergüden Kendirlinan, Meral Türk

Kapak Fotoğrafı / Cover Photo

Fotoğraf:
Uğur Polat

STED
Fotoğraf Yarışması
albümünden